

Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1 Sisukokkuvõte

Käesoleva eelnõu kohaselt muudetakse järgmisi seadusi:

- 1) alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seadust (edaspidi *ATKEAS*);
- 2) alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse ning tubakaseaduse muutmise seadust.

Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse muutmise seaduse eelnõu (edaspidi *eelnõu*) üheks eesmärgiks on tõsta Eesti gaasi-intensiivsete ettevõtjate konkurentsivõimet, võimaldades neil tarbida soodusaktsiisimääraga, mis on 11,30 eurot eurot 1000 m³ kohta, maksustatavat maagaasi. Soodustus ei laiene ettevõtjatele, kelle põhitegevusala või kõrvaltegevusala on Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori (edaspidi *EMTAK*) 2008. aasta versiooni kohaselt jao D alajaotis 35 ehk elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine. Nimetatud sektor tarbib enamuse Eestis tarbitavast maagaasist.

Arvestades vajadusega minimeerida maagaasi soodusaktsiisimäära meetme negatiivset mõju aktsiisilaekumisele ning seda, et kaugküttesektor ei ole eksportiv sektor, on selline valik põhjendatud.

Aktsiisisoodustuse saamiseks peab ettevõtja gaasi-intensiivsus olema energia aktsiisivabastuse loa taotlemisele vahetult eelnenud majandusaastal keskmiselt 13% või rohkem või prognoositud gaasi-intensiivsus järgmisel 12 kalendrikuul keskmiselt 13% või rohkem. Gaasi-intensiivsuse arvutust ja alusandmeid kontrollib sõltumatu vandeaudiitor. Lihtsustatult näitab gaasi-intensiivsus ettevõtja Eestis asuvate ettevõtete tarbitud või tarbitava maagaasi kogumaksumuse osakaalu protsentides ettevõtja loodud või loodavast lisandväärtusest.

Eestit on potentsiaalse investeeringu sihtriigina kaalunud erinevad energiamahukas sektoris tegutsevad ettevõtted. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi hinnangul on kümne suurima elektritarbimisega projekti puhul, kus Eestit on kaalutud investeeringu sihtriigina, kuid investeeringuotsust ei ole tehtud, saanud mitmel puhul määravaks elektrienergia kõrge hinna kõrval ka maagaasi kõrge hind ja maksuerisuste puudumine. Võrdlusena võib välja tuua, et Lätis ja Leedus rakendatakse äritarbija, sealhulgas tööstustarbija, poolt soojuse tootmiseks kasutatavale maagaasil ligi 9 korda madalamat aktsiisimäära võrreldes Eestiga.

Vabariigi Valitsuse tööplaani 2016–2019 punkti 2.6 kohaselt esitas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium 2017. aasta 9. veebruaril valitsuskabineti istungile memorandum: „Mahuka energiatarbimisega ettevõtete rahvusvahelise konkurentsivõime parandamisest – elektri ja gaasi lõpphinna vähendamise võimalustest“. Valitsuskabineti istungil otsustati põhimõtteliselt toetada ettepanekut lubada vähendada maagaasi aktsiisimäära Euroopa Liidus lubavate miinimummääradeni mineraloogiatööstusest kõrgema energiamahukusega ettevõtetele, kelle energiajuhtimissüsteem vastab standardi EVS-EN ISO 50001 (edaspidi *ISO 50001*) nõuetele.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium sai ülesandeks esmalt konsulteerida Euroopa Komisjoniga, kas kavandatav meede on riigiabi reeglitega kooskõlas ning positiivse otsuse korral teha lõplik otsus lähtudes riigi eelarvelistest võimalustest. 2018. aasta alguses saadi põhimõtteline nõusolek riigiabiga seonduvalt ning 2018. aasta 26. aprillil kiitis Vabariigi

Valitsus heaks riigi eelarvestrateegia aastateks 2019–2022, kus ühe maksukuluna lepiti ka kokku maagaasi aktsiisisoodustuse rakendamine aastast 2019. Aastaseks kuluks riigieelarve laekumisele arvestati 1,2 mln eurot.

Eelnõuga kaasajastatakse kütuse kombineeritud nomenklatuuri kaubakoodid. Kui kehtivas ATKEASes põhinevad energiatoodete kaubakoodid 2002. a kombineeritud nomenklatuuril, siis muudatustega uuendatakse kõigi energiatoodete kaubakoodid 2018. a kombineeritud nomenklatuurile. Muudatus vähendab haldamise koormust Maksu- ja Tolliameti jaoks, samuti vähendab halduskoormust ettevõtjate jaoks, sest mitmetel juhtudel raskendas aktsiisiga maksustamise põhinemine 2002. a kombineeritud nomenklatuuril maksuobjekti määramist. Seda näiteks biokütuste puhul, mille kaubakoode on korduvalt muudetud ning tuli kasutada võrdlustabeleid. Muudatus põhineb komisjoni rakendusotsusel (EL) 2018/552, 6. aprillist 2018, millega ajakohastatakse nõukogu direktiivi 2003/96/EÜ viiteid teatavate toodete koodidele kombineeritud nomenklatuuris (ELT L 91, 09.04.2018, lk 27–29).

Eelnõus täpsustatakse biometaani, surubiometani ja veeldatud biometaani aktsiisivabastuse aluseid. Kehtiva seaduse kohaselt on biogaas aktsiisist vabastatud, aktsiisivabastust tõendatakse kaubapõhiselt. Biometaan on samuti biogaas, seda lihtsalt kontsentreeritumas vormis. Kitsaskoht tekib seejuures biometaani tarbimise tõendamisel olukorras, kui biometaan sisestatakse gaasisüsteemi.

Esimesed biometaani kogused tarniti Eesti gaasisüsteemi 2018. aasta aprillis. 2018. aasta maikuus väljastas Elering biometaani tootjale 353 päritolutunnistust reoveesetetest toodetud biometaanile, mis tähendab, et 2018. aasta aprillis toodeti ja sisestati võrku 353 MWh biometaani. See kogus tarbiti ära transpordisektoris. Maagaasiseaduse kohaselt on päritolutunnistus elektrooniline dokument, mille süsteemihaldur Elering väljastab tootjale tema taotluse alusel ja mis tõendab, et tootja on tootnud biometaani. Päritolutunnistuse võib osta toodetud gaasist eraldi.

Olukorras kus maagaasi kvaliteedinõuetele vastav biometaan sisestatakse gaasisüsteemi ning tarbitakse tavaliselt koos fossiilset päritolu maagaasiga, muutub komplitseerituks senine kauba põhine maksustamine. Eelnõu jõustudes saab aktsiisivabastuse aluseks nii biometaani, surubiometani kui tulevikus veeldatud biometaani puhul päritolutunnistus, mis tõendab nimetatud gaaside biopäritolu.

Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse ning tubakaseaduse muutmise seaduse muutmine, millega kehtestati elektrointensiivsele ettevõtjale aktsiisivabastus, on vajalik, jätmaks välja kolm sätet, mis samuti jõustuvad 1. jaanuaril 2019. Nimetatud kolme sätet muudetakse käesoleva eelnõuga.

1.2 Eelnõu ettevalmistajad

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Rahandusministeeriumi tolli- ja aktsiisipoliitika osakonna peaspetsialistid Lauri Lelumees (e-post: lauri.lelumees@fin.ee, tel: 611 3059) koostöös Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi energeetika osakonna ning majandusarengu osakonnaga. Eelnõu mõjude hindamisel osales Rahandusministeeriumi fiskaalpoliitika osakonna analüütikud Kadri Klaos (e-post: kadri.klaos@fin.ee; tel 611 3705) ja Kristjan Pungas (e-post: kristjan.pungas@fin.ee; tel 611 3284). Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti kontrollis Rahandusministeeriumi õigusosakonna jurist Virge Aasa (e-post: virge.aasa@fin.ee; tel: 611 3549) ning eelnõu keelelist kvaliteeti kontrollis Rahandusministeeriumi õigusosakonna keeletoiemetaja Sirje Lilover (e-post: sirje.lilover@fin.ee).

1.3 Märkused

Eelnõuga muudetakse alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse 1. jaanuaril 2019. a jõustuvat redaktsiooni (RT I, 26.01.2018, 8).

Eelnõule väljatöötamiskavatsust ei koostatud. Eelnõuga reguleeritav gaasi-intensiivse ettevõtja maagaasi aktsiisisoodustuse kehtestamine on kiireloomuline, sest planeeritud jõustumine on kavandatud aastast 2019 vastavalt 2018. a 26. aprillil heaks kiidetud riigi eelarvestrateegiale aastateks 2019–2022 ning uuendatud Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammile 2016–2019. Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“ (edaspidi *HÕNTE*) § 1 lõike 2 punkti 1 kohaselt ei ole antud juhul väljatöötamiskavatsus nõutav.

Energiatoodete kaubakoodide uuendamise muudatused põhinevad komisjoni rakendusotsusel (EL) 2018/552, 6. aprillist 2018, millega ajakohastatakse nõukogu direktiivi 2003/96/EÜ (edaspidi *energiamaksumise direktiiv*) viiteid teatavate toodete koodidele kombineeritud nomenklatuuris (edaspidi *KN*). Kuna liikmesriikide aktsiisiseadustes põhinevad energiatoodete aktsiisiga maksustamise regulatsioonid nimetatud direktiivil, siis on kõigil liikmesriikidel vajalik energiatoodete kaubakoodide uuendused üle võtta. Seega on energiatoodete kaubakoodide uuendamine seotud EL õiguse ülevõtmisega.

Energiamahukate ettevõtete aktsiisisoodustuse osas sätestatakse liikmesriikidele energiamaksumise direktiivis teatav raamistik, mida elektriaktsiisi soodusmäärade rakendamisel tuleb järgida.

Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse ning tubakaseaduse muutmise seaduse muutmise¹, millega kehtestati elektointensiivsele ettevõtjale aktsiisivabastus, on vajalik, jätmaks välja kolm sätet, mis jõustuvad 1. jaanuaril 2019.

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõuga. Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

Eelnõu seadusena vastuvõtmiseks Riigikogus on vajalik poolthääle enamuse.

2. Seaduse eesmärk

Eelnõu peamiseks eesmärgiks on tõsta kõrge energiamahukusega ettevõtete konkurentsivõimet võimaldades neil aktsiisivabastusloa alusel tarbida soodusaktsiisimääraga maksustatavat maagaasi, vähendades seeläbi energiale tehtavaid kulutusi.

2016. aasta detsembris Riigikogu poolt vastu võetud muudatustega tõuseb maagaasi aktsiis aastatel 2018-2020 igal aastal 25% võrra. Nimetatud aktsiisitõusud avaldavad suurimat mõju eelkõige energiaintensiivsetele suurtarbijatele, kellele allolevas tabelis toodu kohaselt tõuseb maagaasi hind aastatel 2018 kuni 2020 igal aastal 3,7 kuni 5,4%.

Tabel. Maagaasi ühe kuupmeetri lõpphind eurodes koos võrguteenuse tasu, aktsiisi ja käibemaksuga suurtarbija näitel ning aktsiisitõusu mõju lõpphinnale aastatel 2018-2020.

¹ <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/1cb988a3-8b5f-4ad7-a8f1-23609869946e/Alkoholi-,%20tubaka-,%20kütuse-%20ja%20elektriaktsiisi%20seaduse%20ning%20tubakaseaduse%20muutmise%20seadus>

	2016	2017	2018	2019	2020
Suurtarbija näide	0,314	0,322	0,334 / mõju 3,7% v.e.a.	0,349 / mõju 4,6% v.e.a.	0,368 / mõju 5,4% v.e.a.

* - võrreldes eelmise aastaga

Maagaasi puhul tuleb arvestada täiendavalt asjaoluga, et selle tarbimine on olnud jooksvalt vähenev (2013 – 689 mln m³ aastas, 2014 – 538 mln m³ aastas, 2015 – 478 mln m³ aastas, 2016 – 525 mln m³ aastas ja 2017 – 497 mln m³ aastas) ning seda peamiselt kaugküttesektori taastuenergiainvesteeringute tõttu. See omakorda tähendab, et gaasi võrgutariifid tarbija kohta on tõusnud ja ähvardavad tõusta ka edaspidi, kui tarbimismaht ei suurene. See omakorda mõjutaks veelgi Eesti ettevõtjate konkurentsivõimet välisurgudel.

Eestit on potentsiaalse investeeringu sihtriigina kaalunud erinevad energiamahukas sektoris tegutsevad ettevõtjad. Nii uute investeeringute kui ka Eestis aastaid tegutsenud tööstusettevõtjate laienemisplaan on pärssinud kõrged energiahinnad. Gaasi-intensiivsetele ettevõtjatele soodusaktsiisimäära kehtestamine parandab oluliselt nende konkurentsivõimet ning Eesti atraktiivsust investeeringute sihtriigina. Gaasiaktsiisi soodustuse rakendamiseks kasutatakse maksimaalselt ära juba toimivat energia aktsiisivabastuse lubade süsteemi, eesmärgiga hoida soodustuse administreerimise kulud võimalikult minimaalsed.

Kütuse KNi kaubakoodide kaasajastamine 2002. a nomenklatuurilt 2018. a nomenklatuurile muudab lähiaastatel maksuobjekti määratlemise võrreldamatult lihtsamaks. Seda eeskätt nende energiatoodete puhul, näiteks biokütused, mille kaubakoode on viimase 16 aasta jooksul korduvalt muudetud.

Eesmärgiks on muuta gaasisüsteemi sisestatud ja sellest tarbitud biometaani aktsiisivabastuse põhimõtteid selliselt, et aktsiisivabastust saab kindlalt, lihtsalt ja läbipaistvalt korraldada. Eelnõu jõustudes saab aktsiisivabastuse aluseks nii biometaani, surubiometani kui tulevikus veeldatud biometaani puhul päritolutunnistus, mis tõendab nimetatud gaaside biopäritolu.

3. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kolmest paragrahvist. Esimeses paragrahvis sätestatakse ATKEASE muudatused, teises paragrahvis jäetakse välja ATKEASE muudatused, mis jõustuvad 1. jaanuaril 2019 (elektrointiivsuse eelnõu) ja kolmandas paragrahvis sätestatakse seaduse jõustumise tähtpäev.

Eelnõuga muudetakse ATKEAS-t järgmiselt:

Eelnõu § 1 punkt 1 – paragrahvi 1 lõiget 2 muudetakse, sätestamaks, et kütuse ja elektrienergia kaubakoodid põhinevad edaspidi 2018. a KNil. 2017. a lõpus otsustasid liikmesriigid ühiselt toetada Euroopa Komisjoni algatust uuendada energiatoodete kaubakoodid energiamaksustamise direktiivis 2018. a seisule. Klassifitseerimise spetsialistide töö tulemusena koostas komisjon võrdlustabeli selle kohta, kuidas kaubakood on iga energiatootete osas muutunud. Nimetatud võrdlustabel oli omakorda aluseks komisjoni rakendusotsusele, mis ajakohastas energiatoodete kaubakoodid energiamaksustamise direktiivis.

Eelnõu § 1 punktid 2–4 ja 7 – paragrahvi 19 lõigete 2–4, lõigete 6–10, § 19 lõike 14 punkti 2 esimese lause ning § 20 punkti 3 muutmine on seotud kütuse ja kütusesarnaste toodete kaubakoodide muutmisega selliselt, et need põhineksid 2018. a KNil. Kõigi energiatoodete

kaubakoodid ei ole muutunud võrreldes 2002. a kombineeritud nomenklatuuriga, mistõttu puudub ka vajadus muudatusteks.

Eelnõu § 1 punkt 5 – paragrahvi 19 lõike 14 punkti 2¹ muudatusega täpsustatakse, et nimetatud punktiga hõlmatud biokütuse, täpsemalt biogaasi, definitsioon ei hõlma biometaan. Kui biogaasi aktsiisivabastus jääb endiselt kaubapõhiseks, siis biometaan aktsiisivabastuse aluseks saab päritolutunnistus.

Eelnõu § 1 punkt 6 – paragrahvi 19 lõiget 14 täiendatakse punktidega 2², 2³ ja 2⁴. Punktis 2² defineeritakse biometaan. Biometaan definitsioon järgib maagaasiseaduse definitsiooni biometaan kohta. Gaasisüsteemi sisestatav biometaan peab olema sama kvaliteediga, mis fossiilset päritolu maagaas. Definitsioon määratleb biometaan tootmise tooraine, milleks on peamiselt biomass. Biogaasist, mille metaanisaldus sõltuvalt toorainest on tavaliselt vahemikus 30–70%, biometaan tootmine eeldab peaaegu täielikult muude gaaside eemaldamist selliselt, et järgi jääb üksnes metaan.

Punktis 2³ defineeritakse surubiometaan järgides maagaasiseaduse definitsiooni. Erinevus biometaan mõistest on, et surubiometaan on survestatud tavapärast maagaasitorustikus olevast kõrgema rõhuni. Surubiometaan kasutatakse vaid mootorikütusena.

Punktis 2⁴ defineeritakse veeldatud biometaan. Sellele ei ole maagaasiseadusega kvaliteedinõudeid kehtestatud. Biometaan veeldub ehk läheb gaasilisest olekust vedelasse olekusse üle, kui teda külmutada alla aurustumistemperatuuri (ligikaudu -160 °C). Veeldatud olekus on metaani ruumala on umbes 600 korda väiksem kui gaasilises olekus (ja atmosfäärirõhul) oleval metaanil, mis annab teatavad eelised selle hoiustamisel ja transpordil.

Eelnõu § 1 punkt 8 – ATKEASe 4. jagu „Kütuse ja elektrienergiaga seotud mõisted“ täiendatakse §-ga 20³. Lisatava paragrahvi lõikes 1 defineeritakse gaasi-intensiivsuse mõiste. Gaasi-intensiivsus näitab 12 kalendrikuu pikkusel perioodil, see tähendab loa taotlemisele vahetult eelnenud majandusaastal või prognoositult järgneval 12 kalendrikuul, ettevõtja tarbitud või prognoositult tarbitava maagaasi kogumaksumuse osakaalu protsentides ettevõtja loodud või loodavast lisandväärtusest.

Lisatava paragrahvi lõikes 2 defineeritakse lisandväärtuse mõiste. Lisandväärtuse arvutamine on detailsemalt lahti kirjutatud kui energiamaksustamise direktiivis. Lisandväärtuseks loetakse ettevõtja Eestis asuvate ettevõtete ärikasum raamatupidamise seaduse lisas 2 esitatud kasumiaruande 1 või 2 kohaselt, mida on suurendatud tööjõu kulude, põhivara müügist saadud kahjumi ja põhivara väärtuse langusest tekkinud kulu võrra ning vähendatud põhivara müügist saadud kasumi võrra.

Energia aktsiisivabastuse loa taotlemisele järgneval 12 kalendrikuul prognoositult tekkivaks lisandväärtuseks loetakse ettevõtja Eestis asuvate ettevõtete eelmises lauses nimetatud andmete prognoos.

Lisatava paragrahvi lõikes 3 defineeritakse gaasi-intensiivse ettevõtja mõiste. Energimaksustamise direktiivi artiklis 17 kasutatakse mõistet „energiamahukas ettevõtja“, kuid selle kasutamine ei ole antud juhul asjakohane. Nimelt on energiamaksustamise direktiivi artiklis 17 eeldatud, et energiamahukuse arvestamisel võetakse sisendina arvesse ettevõtja poolt kõikidele energiatoodetele (nii vedelkütustele, gaasilistele kütustele, tahketele kütustele kui elektrienergiale) tehtavad kulutused. Eelnõuga aga kavandatakse aktsiisivabastust üksnes maagaasile. Termin „maagaasi mahukas“ kõlab eesti keeles liiga abstraktselt ning ei anna sisu

piisava täpsusega edasi, seetõttu valiti termin „gaasi-intensiivne“, lähtudes analoogiast ATKEASes juba kasutatavast mõistest elektroiintensiivne.

Lisatava **lõike 3 punkti 1** kohaselt on üheks gaasi-intensiivse ettevõtja tingimuseks, et ettevõtja põhitegevusala ega kõrvaltegevusala äriregistris ei oleks vastavalt 2008. a EMTAKile jao D alajaotises 35 (elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine). Arvestades vajadusega minimeerida maagaasi soodusaktsiisimäära meetme negatiivset mõju aktsiisilaekumisele ning seda, et kaugküttesektor ei ole eksportiv sektor, on selline valik põhjendatud.

Lisatava **lõike 3 punkti 2** kohaselt on teiseks tingimuseks, et ettevõtja gaasi-intensiivsus oleks keskmiselt 13% või rohkem loa taotlemisele vahetult eelnenud majandusaastal või prognoositud gaasi-intensiivsus oleks järgneval 12 kalendrikuul keskmiselt vähemalt 13%.

Lisatava **lõike 3 punktis 3** viidatu kohaselt peab ettevõtja energijuhtimissüsteem vastama standardile ISO 50001. Vastavus standardile tagab eeldatavalt, et ettevõtja on teinud kõik selleks, et viia energiakulud miinimumini. Ebamõistlik oleks riiklikult toetada projekte, milles ei kasutata energiat tõhusalt. Sertifitseerimise protseduur vältab paar kuud ning maksab ettevõtjale ligi 10 000 eurot, millele lisandub energijuhtimiskulu tulenevalt võimalikust tööjõukulu suurenemisest. Sertifikaat antakse viieks aastaks, seejuures peab tegema vahekontrolli iga aasta tagant. Rahaline kulu on iga-aastaselt ligi 1000 eurot.

Eelnõu koostamisel kaaluti ka teisi alternatiivseid valikuid standardi ISO 50001 kõrval, kuid muude standardite, näiteks ISO 14001 standardi, sisu ja eesmärk on erinev, mistõttu ei saa neid käsitada samaväärsete või ligilähedaselt samaväärsetena. ISO 50001 standard on universaalselt kohaldatav kõigile ettevõtjatele olenemata nende suuruselt.

Samuti ei tohi ettevõtja olla raskustes, mis on riigiabi andmise üks eeltingimustest ning ettevõtja raamatupidamise sise-eeskiri peab vastama raamatupidamise seaduses sätestatud nõuetele.

Eelnõu § 1 punkt 9 – **paragrahvi 24** täiendakse **lõikega 6⁸** sätestamaks energia aktsiisivabastuse luba omava või omanud gaasi-intensiivse ettevõtja maksukohustuse tekkimise maagaasi tavamäära järgi alates tema viimase lõppenud majandusaasta algusest soodusaktsiisimääraga tarbitud maagaasi koguselt. Maksukohustuse tekkimise aspektist ei ole oluline, kas gaasi-intensiivne ettevõtja on maksukohustuse tekkimise momendil loa omanik või ta omas minevikus energia aktsiisivabastuse luba soodusaktsiisimääraga maagaasi tarbimiseks. Maksukohustus tekib juhtudel kui jäetakse täitmata mõni oluline eelnõuga sätestatav kohustus või langevad ära ettevõtjale maagaasi soodusaktsiisimäära andmise alused.

Lisatava lõike punkti 1 kohaselt tekib maksukohustus juhul kui:

- ettevõtja ei pea eraldi arvestust aktsiisiga maksustatult, soodusaktsiisimääraga maksustatult ning aktsiisivabalt soetatud ja kasutatud maagaasi koguse kohta;
- ettevõtja ei kasuta aktsiisivaba või soodusaktsiisimääraga maksustatavat maagaasi ainuisikuliselt;
- ettevõtja ei esita kuue kalendrikuu möödumisel tema viimasest majandusaastast maksuhaldurile sõltumatu vandeaudiitori põhjendatud kindlustunnet väljendava aruannet;
- ettevõtja jätab viivitamata esitamast maksuhaldurile informatsiooni energijuhtimissüsteemi mittevastavusest standardile ISO 50001 või selle kohta kui tema põhitegevusala või kõrvaltegevusalaks on saanud Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori kohaselt elektrienergia, gaasi, auru või konditsioneeritud õhuga varustamine;
- ettevõtja jätab võrguettevõtjat viivitamata teavitamast energia aktsiisivabastuse loa kehtivuse peatamisest või kehtetuks tunnistamisest;

- ettevõtja jätab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile esitamata riigiabi summa elektrienergia tarbimisele järgneva aasta 1. veebruariks või ei anna Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile asjassepuutuvaid andmeid tulenevalt ministeeriumile riigiabi andmisega kaasnevatest kohustustest.

Lisatava lõike punkti 2 kohaselt tekib maksukohustus juhul, kui sõltumatu vandeaudiitori aruanne esitatakse määratud tähtajaks, kuid sõltumatu vandeaudiitor ei väljenda põhjendatud kindlustunnet kas gaasi-intensiivsuse arvutamiseks kasutatavate alusandmete kohta, ettevõtja arvutatud gaasi-intensiivsuse kohta või ettevõtja mittevastavuses raskustes ettevõtja definitsioonile.

Lisatava lõike punkti 3 kohaselt tekib maksukohustus juhul, kui elektrointensiivne ettevõtja esitab sõltumatu vandeaudiitori aruande määratud tähtajaks, kuid vandeaudiitori põhjendatud kindlustunnet väljendava arvamuse kohaselt oli ettevõtja gaasi-intensiivsus viimasel majandusaastal alla 13%.

Paragrahvi 24 täiendakse **lõikega 6⁹** sätestamaks maksukohustuse arvutamine soodusaktsiisimääraga tarbitud maagaasilt. Tekkiv maksukohustus arvutatakse soodusaktsiisimääraga tarbitud maagaasi koguselt tuhandetes kuupmeetrites, mis korrutatakse tarbimise ajal kehtinud maagaasi tavaaktsiisimäära ja soodusaktsiisimäära vahega.

Paragrahvi 24 täiendakse **lõikega 6¹⁰** sätestamaks gaasi-intensiivse ettevõtja maksukohustuse arvutamise erijuhtum. Kui üldjuhul tekib gaasi-intensiivsel ettevõtjal maksukohustus alates viimase lõppenud majandusaasta algusest soodusaktsiisimääraga tarbitud maagaasilt ning arvestusperioodi kestvust ei sätestata, siis erandiks on üksnes § 24 lisatava lõike 6⁸ punktis 3 oleva juhtumi esinemine. Sel juhul piirdub ettevõtja maksukohustus vaid viimase majandusaastaga, eeldusel, et maksuhaldurile esitatakse sõltumatu vandeaudiitori piiratud kindlustunnet väljendav aruanne enda arvutatud prognoositud gaasi-intensiivsuse, mis ületab 13%, kohta järgneval 12 kalendrikuul. Nimetatud aruanne peaks andma maksuhaldurile kindluse, et järgmisel majandusaastal on ettevõtjal 13% gaasi-intensiivsus saavutatav ning määra langus allapoole künnist oli ajutine.

Eelnõu § 1 punkt 10 – **paragrahvi 25** täiendatakse **lõikega 2⁵** sätestades energia aktsiisivabastuse luba omava gaasi-intensiivse ettevõtja kohustuse esitada aktsiisideklaratsioon ja maksta aktsiis hiljemalt 30. päeval maksukohustuse tekkimise päevast arvates. See maksukohustuse täitmise tähtaeg võimaldab gaasi-intensiivsel ettevõtjal, kelle gaasi-intensiivsus oli lõppenud majandusaastal alla 13%, kuid kes tõendab, et järgneval 12 kalendrikuul 13% tase tõenäoliselt saavutatakse, maksta aktsiis üksnes viimasel majandusaastal soodusaktsiisimääraga tarbitud maagaasi koguselt.

Eelnõu § 1 punktid 11 ja 12 – **paragrahvi 27 lõiget 1** täiendatakse **punktidega 28⁸–28¹⁰** ning lõigetega **10** ja **11**. Punkti 28⁸ ja lõike 10 koosmõjus sätestatakse, et aktsiisist on vabastatud gaasisüsteemi sisestatud biometaan, mille aktsiisivabastuse aluseks on gaasisüsteemi tarbimispunktis kustutatud päritolutunnistus. Kustutatud päritolutunnistus tõendab, et tarbimispunktis on biometaan tarbitud.

Biogaas on ATKEAS § 27 lõike 1 punkti 28⁷ kohaselt aktsiisist vabastatud. Biometaan on kõrge metaanisisisalusega biogaas, mille KN-kood on sama kui ATKEAS § 19 lõike 14 punktis 2¹ nimetatud biokütuse KN-kood. Seega kehtib biometaanile samuti aktsiisivabastus, kuid aktsiisivabastuse tõendamine on olnud senise redaktsiooni kohaselt kaubapõhine. Kui

biometaani sisestatakse gaasisüsteemi, seguneb biometaan torugaasiga ning selle kui kauba tarbimist ning seega ka aktsiisivabastust on seetõttu keeruline tõendada. Käesolevas eelnõus on lahendatud olukord selliselt, et gaasisüsteemi sisestatud biometaani aktsiisivabastuse aluseks on tarbimispunktis kustutatud biometaani päritolutunnistus. Kuna biogaasile päritolutunnistust ei väljastata, tuleb eelnõuga tuua biometaani aktsiisivabastuse objektina eraldi välja.

Biometaan aktsiisivabastust saab tõendada päritolutunnistuse alusel. Päritolutunnistus on defineeritud maagaasiseaduses kui elektrooniline dokument, mis tõendab et tootja on tootnud biometaani. Päritolutunnistus väljastatakse biometaani tootjale. Tootja võib päritolutunnistuse võõrandada kolmandale isikule, kes kustutab päritolutunnistuse gaasisüsteemi tarbimispunktis. Päritolutunnistuste haldamine käib läbi süsteemihaldur Elering AS hallatava päritolutunnistuste elektroonilise andmebaasi. Päritolutunnistust võib kasutada 12 kuu jooksul hetkest kui see väljastati. Kuna päritolutunnistust saab väljastada ka biometaanile, mida ei sisestatud gaasisüsteemi, saab aktsiisivabastuse aluseks olla ainult päritolutunnistus, mis tõendab biometaani gaasisüsteemi sisestamist. Vastasel juhul tekib olukord, kus süsteemiväliselt tarbitud biometaan saab aktsiisivabastust nii kaubapõhiselt kui gaasisüsteemis päritolutunnistust kustutades ka päritolutunnistuse alusel. See ei ole aga eelnõu eesmärk.

Punktide 28⁹ ja 28¹⁰ ning lõike 11 koosmõjus sätestatakse, et aktsiisist on vabastatud veeldatud biometaan ja surubiometaan tarbimispunktis kustutatud päritolutunnistuse alusel. Veeldatud biometaani ei saa gaasisüsteemi sisestada, see transporditakse veovahendiga tarbimiskohta, milleks võib olla tankla või lõpptarbija. Surubiometaan ei liigu samuti gaasisüsteemis vaid see viiakse tanklas vahetult enne tarbimist kõrge rõhu alla.

Eelnõu § 1 punkt 13 – **paragrahvi 31** täiendatakse **lõikega 2¹** sätestades analoogselt teiste energia aktsiisivabastuse loa omanikega, et maksuhaldur võib nõuda tagatist nii elektrointensiivselt ettevõtjalt kui gaasi-intensiivselt ettevõtjalt soodusaktsiisimääraga tarbitavalt elektrienergialt ja maagaasilt aktsiisi maksmise tagamiseks. Seda juhtudel kui maksukohustus võib suurene da või jääda täitmata. Võrreldes aktsiisist vabastatud vedelkütuse käitlejatega on maagaasi puhul riskid väiksemad, sest maagaasi lõpphinnas on aktsiisimaksu osakaal suurusjärgu võrra väiksem. Siiski on õiglane kohelda energia aktsiisivabastuse loa omanikke ühetaoliselt ning jätta võimalus maksuhaldurile küsida põhjendatud juhtudel tagatist.

Eelnõu § 1 punkt 14 – **paragrahvi 31 lõiget 5** täiendatakse **punktiga 1²** sätestades, et maksuhaldur arvutab energia aktsiisivabastuse luba omava gaasi-intensiivse ettevõtja tagatise ettevõtja eelneval majandusaastal tarbitud maagaasi summaarselt koguselt või järgneval 12 kalendrikuul tarbitava maagaasi summaarselt koguselt. Tagatist küsib maksuhaldur juhul, kui eksisteerivad riskid, et gaasi-intensiivne ettevõtja ei suuda oma maksukohustust täita. Nimelt sätestatakse eelnõuga maagaasi tavamäär ja soodusaktsiisimäär vahe tasumise kohustus juhul, kui tagantjärele peaks selguma, et ettevõtja ei suuda näidata vähemalt 13%-list gaasi-intensiivsust või esineb muu oluline rikkumine. Praktikas võib ettevõtja aga osutada maksejõuetuks, kui selline olukord peaks tekkima.

Gaasi-intensiivse ettevõtja tagatise arvestamise alus on veidi erinev võrreldes teiste energia aktsiisivabastuse loa omanikega, sest potentsiaalselt tekkida võiv aktsiisimaksukohustus kujuneb ühe aasta jooksul tarbitava maagaasi koguselt, mis korrutatakse tarbimise ajal kehtinud maagaasi tavaaktsiisimäär ja soodusaktsiisimäär vahega.

Eelnõu § 1 punkt 15 – **paragrahvi 66** täiendatakse **lõigetega 9² ja 9³**. **Lõikega 9²** sätestatakse maagaasi soodusaktsiisimäär gaasi-intensiivsele ettevõtjale, kes täidab ATKEAS-es sätestatud kriteeriumid. Rakendatakse aktsiisimäär 11,30 eurot 1000 m³ maagaasi kohta, mis ületab

energiamaksumise direktiivis sätestatud alammäär, kuid moodustab vaid 18% maagaasi tavamäärast, mis 2019. aastal on 63,31 eurot 1000 m³ kohta.

Seega kriteeriume täitva ettevõtja jaoks on saadav rahaline hüve madalama aktsiisina 52,01 eurot (63,31 – 11,30) 1000 m³ maagaasi kohta. Energiamaksumise direktiivi artiklis 17 sätestatakse lisatingimustena ka minimaalväärtused, millele ettevõtja peab vastama. Selle kohaselt on energiamahukas ettevõtte majandusüksus energiamaksumise direktiivi artikli 11 tähenduses, kus energiatoodete ja elektrienergia ost moodustab vähemalt 3% toodangu väärtusest või maksmisele kuuluv liikmesriigi energiamaks vähemalt 0,5% lisandväärtusest. Artiklis 17 täpsustatakse, et liikmesriigid võivad eeltoodud määratluse piires kohaldada piiravamaid põhimõtteid, sealhulgas müügiväärtust, tootmisprotsessi ja valdkonna määratlusi. Eelnõus on lähtuvalt riigi eelarvelistest võimalustest otsustatud energiamaksumise direktiivis toodud miinimumist märkimisväärselt kõrgem lävend valida. Praktikas ei ole Euroopa Liidu liikmesriigid mingilgi viisil kohustatud aktsiisimaksusoodustust kehtestama maksimaalses võimalikus ulatuses. Aktsiisiga maksumise üldiseks eesmärgiks on ennekõike riigieelarve tulude suurendamine ning teatud juhtudel ka muud eesmärgid, näiteks tarbimise vähendamine, keskkonnakaitse jne. Seetõttu tuleb iga maksuerandit igakülgsest kaaluda ja kehtestada üksnes väga põhjendatud juhtudel.

Oluliste energiakandjate, sealhulgas maagaasi, kõrge lõpphind Eestis suurtarbijatele on olnud nende rahvusvahelist konkurentsivõimet halvendavaks teguriks juba aastaid. Valdavalt on teistes Euroopa Liidu liikmesriikides äritarbijatele, sealhulgas eriti suurtarbijatele rakendatav maagaasi aktsiisimäär praegu madalam kui Eestis.

Lõikes 9³ tehakse viide ATKEASE § 66 lõikele 12². Gaasi-intensiivsele ettevõtjale kohaldatakse samu riigiabi regulatsioone nagu elektroiintensiivsele ettevõtjale. Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78), artikkel 44 sätestab tingimused energiamaksumise direktiivi alusel antava riigiabi puhul. Nimetatud artikli 44 kohaselt võib riigiabi anda, kui maksuvabastuse saajad valitakse välja läbipaistvate ja objektiivsete kriteeriumide alusel ning nad maksavad maksu vähemalt energiamaksumise direktiiviga ette nähtud miinimumtasemel. Sellist riigiabi võib anda kas keskkonnamaksumäärade vähendamisel või kindla hüvitissumma maksmisel või nende kombinatsioonil. Käesolevas eelnõus sätestatu kohaselt antakse riigiabi aktsiisimaksumäärade vähendamisenä.

Vastavalt konkurentsiseaduse §-le 34² peab abi andja, kelleks käesoleva eelnõu kohaselt on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, esitama Euroopa Komisjonile grupierandi teatise hiljemalt 20 tööpäeva jooksul abimeetme (seaduse) jõustumisest arvates. Kuna tegemist on grupierandiga hõlmatud riigiabiga, siis riigiabi loa taotlust (riigiabi teatist) Euroopa Komisjonile eelnevalt esitada pole vaja.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt riigiabi registrisse kantavad andmed on toodud Vabariigi Valitsuse 5. juuni 2012. a määruse nr 41 „Riigiabi ja vähese tähtsusega abi registri põhimäärus“ (RT I, 10.02.2015, 14) 3. peatükis (nt abi andjaga seotud andmed, abi saajaga seotud andmed, abi andmisega seotud andmed).

Eelnõu § 1 punkt 16 – paragrahvi 66 lõiget 13 muudetakse, sätestades bensiiniga sarnaste energiatoodete, mis on bensiiniga sama aktsiisimääraga maksumatud, kaubakoodid vastavalt 2018. aasta KNile.

Eelnõu § 1 punkt 17 – paragrahvi 66 lõiget 16 muudetakse, sätestades diislikütusega sarnaste energiatoodete, mis on diislikütusega sama aktsiisimääraga maksustatud, kaubakoodid vastavalt 2018. aasta KNile.

Eelnõu § 1 punkt 18 – paragrahvi 69² lõiget 1 täiendatakse punktiga 6 sätestamiseks energia aktsiisivabastuse loa nõue gaasi-intensiivsele ettevõtjale. Energia aktsiisivabastuse luba annab õiguse võrguettevõtjalt või võrguväliselt maagaasi soetamiseks ja tarbimiseks soodusaktsiisimääraga.

Eelnõu § 1 punkt 19 – paragrahvi 69² lõiget 2 täiendatakse punktiga 8 lisamaks ATKEASes toodud loetellu isikutest, kes võivad taotleda energia aktsiisivabastuse luba, ka gaasi-intensiivse ettevõtja.

Eelnõu § 1 punkt 20 – paragrahvi 69² täiendatakse lõigetega 2⁵ ja 2⁶. Lisatava lõike 2⁵ kohaselt loetakse juba tarbitud maagaasi kogumaksumuse hulka Eestis tarbitud maagaasi ja võrguteenuse maksumus koos aktsiisi ja käibemaksuga, välja arvatud mahaarvamisele kuuluv käibemaks. Olulise aspektina arvestatakse maagaasi kogumaksumus üksnes mõõdetud ja dokumenteeritud maagaasi kogusele, mille kohta peetakse arvestust. Maagaasi soetamisel võrguväliselt, näiteks toimub soetus tankurautoga, ei arvestata kogumaksumuse hulka võrguteenuse maksumust.

Soodusaktsiisimääraga maksustatava maagaasi kogust tuleb mõõta kooskõlas ATKEASE nõuetega mõõtevahenditele, dokumenteerida mõõtmise tulemused ja pidada nende arvestust. Kui gaasi-intensiivne ettevõtja soetab maagaasi võrguettevõtjalt, siis piisab liitumispunkti läbinud koguse mõõtmisest.

Lisatava lõike 2⁶ kohaselt leitakse eeldatult tarbitava maagaasi kogumaksumus, korrutades prognoositult tarbitavad tuhanded kuupmeetrid aktsiisivabastuse loa taotlemisele eelneva aasta kohta Statistikaameti veebilehel avaldatud maagaasi aritmeetilise keskmise hinnaga äritarbijale vastavalt tarbimisvahemikule. Sellele hinnale lisatakse käibemaks, välja arvatud mahaarvamisele kuuluv käibemaks.

Eelnõu § 1 punkt 21 – paragrahvi 69³ lõike 1 punkti 1 täiendatakse sätestades, et energia aktsiisivabastuse loa taotlemisel tuleb gaasi-intensiivsel ettevõtjal esitada ka soodusaktsiisimääraga soetatava ja tarbitava maagaasi kasutamise eesmärk.

Eelnõu § 1 punkt 22 – paragrahvi 69³ täiendatakse lõigetega 1³ ja 1⁴ sätestamiseks andmed ja dokumendid, mida gaasi-intensiivne ettevõtja energia aktsiisivabastuse loa taotlemiseks maksuhaldurile peab esitama.

Lisatava lõike 1³ punkti 1 kohaselt tuleb esitada ISO 50001 standardile vastavust tõendavad dokumendid.

Lisatava punkti 2 kohaselt esitatakse sõltumatu vandeaudiitori põhjendatud kindlustunnet väljendav aruanne (põhjendatud kindlus standardi ISAE 3000 alusel), milles vandeaudiitor kontrollib ja esitab järelduse gaasi-intensiivsuse arvutamiseks kasutatavate alusandmete kohta. Sõltumatu vandeaudiitor peab üle kontrollima talle kättesaadavad maagaasi kogumaksumuse kujunemise alusandmed ja lisandväärtuse alusandmed. Aruandes esitatakse järeldus ka ettevõtja arvutatud gaasi-intensiivsuse kohta ning kinnitus, et ettevõtja ei vasta raskustes ettevõtja definitsioonile üldise grupierandi määruse artikli 2 lõike 18 mõistes.

Vandeaudiitori sõltumatus määratakse lähtuvalt audiitortegevuse seadusest, talle esitatavate andmete usaldusväärsuse eest vastutab ettevõtja. Sõltumatu vandeaudiitori aruande võib anda ka ettevõtjat tavapäraselt auditeeriv sõltumatu vandeaudiitor.

Vastavalt üldise grupierandi määruse artikli 1 lõike 4 punktile c ei tohi üldist grupierandi määrust kohaldada raskustes ettevõtjale. Raskustes ettevõtja definitsioon on toodud sama määruse artikli 2 lõikes 18, mille kohaselt on raskustes olevaks ettevõtjaks ettevõtja, kellel on vähemalt üks järgmistest tunnustest:

a) kui piiratud vastutusega äriühing on akumuldeeritud kahjumi tõttu kaotanud üle poole oma märgitud osa- või aktsiakapitalist. Nii on see juhul, kui akumuldeeritud kahjumi mahaarvamine reservidest (ning kõikidest muudest elementidest, mida üldiselt peetakse äriühingu omavahendite osaks) annab negatiivse kogusumma, mis ületab poolt märgitud aktsiakapitalist. Käesoleva sätte tähenduses osutab „piiratud vastutusega äriühing” eelkõige sellistele äriühingu liikidele, mida on nimetatud direktiivi 2013/34/EL (1) I lisas, ning „aktsiakapital” hõlmab vajaduse korral mis tahes ülekurssi;

b) kui on tegemist äriühinguga, kus vähemalt mõnel liikmel on piiramatu vastutus ettevõtte võlgade eest ja kes on akumuldeeritud kahjumi tõttu kaotanud üle poole oma raamatupidamise näidatud kapitalist. Käesoleva sätte tähenduses osutab „äriühing, kus vähemalt mõnel liikmel on piiramatu vastutus ettevõtte võlgade eest” eelkõige sellistele ettevõtete liikidele, mida on nimetatud direktiivi 2013/34/EL II lisas;

c) kui asjaomase ettevõtja suhtes on võlausaldajate soovil algatatud kõiki võlakohustusi hõlmav maksejõuetusmenetlus või ettevõtja vastab siseriikliku õiguse kohaselt kõiki võlakohustusi hõlmava maksejõuetusmenetluse kohaldamise kriteeriumidele;

d) kui ettevõtja on saanud päästmisabi ja ei ole laenu veel tagasi maksnud või garantiid lõpetanud, või on saanud ümberkorraldusabi ning ettevõtja suhtes kohaldatakse jätkuvalt ümberkorralduskava;

e) ettevõtja puhul, mis ei ole VKE, kui viimase kahe aasta jooksul:

1) ettevõtja arvestuslik finantsvõimendus on olnud suurem kui 7,5 ja

2) ettevõtte EBITDA suhe intressimaksete kattevarasse on olnud alla 1,0.

Lisatava **punkti 3** kohaselt tuleb gaasi-intensiivsel ettevõtjal järgneva 12 kalendrikuu prognoosandmete kasutamisel esitada sõltumatu vandeaudiitori piiratud kindlustunnet väljendav aruanne, milles vandeaudiitor esitab järelduse ettevõtja vastavalt käesoleva seaduse nõuetele arvatud gaasi-intensiivsuse kohta ning sõltumatu vandeaudiitori põhjendatud kindlustunnet väljendava aruande ettevõtja mittevastavuses raskustes ettevõtja definitsioonile üldise grupierandi määruse artikli 2 lõike 18 mõistes.

Lisatava **punkti 4** kohaselt tuleb ettevõtjal esitada kinnitus, et tal ei ole täitmata korraldust riigiabi tagasimaksmiseks. Ka see nõue tuleneb üldise grupierandi määruse artiklist 1 (artikkel 1 lõige 4 punkt a).

Lisatava **punkti 5** kohaselt tuleb esitada maagaasi mõõtmise korraldust kirjeldav dokument, mille eesmärgiks on anda maksuhaldurile ammendav ülevaade, kus mõõtmisi läbi viiakse (liitumispunkt, tootmisprotsess jne), milliseid mõõtevahendeid kasutatakse, kuidas töötajad on mõõtmisteks instrueeritud ja koolitatud, kuidas mõõtetulemuste üle arvet peetakse ning kuidas tervikuna tagatakse mõõtmiste usaldusväärsus.

Lisatavas **punktis 6** nimetatud info küsimise eesmärgiks on anda maksuhaldurile usaldusväärne info gaasi-intensiivsuse hindamise perioodil tarbitud maagaasi koguse kohta, mis võrguettevõtjalt soetati.

Lisatavas **lõikes 1⁴** sätestatakse, mis on gaasi-intensiivsuse arvutamiseks kasutatavad alusandmed.

Eelnõu § 1 punkt 23 – **paragrahvi 69⁵ lõiget 3** täiendatakse **punktiga 9** sätestades energia aktsiisivabastuse loa kehtetuks tunnistamise juhul, kui gaasi-intensiivne ettevõtja jätab täitmata kohustuse, millega kaasneb soodusaktsiisimääraga tarbitud maagaasilt tavaaktsiisimäär maksmise kohustus. Erandiks on juhtum, kui gaasi-intensiivne ettevõtja esitas hiljemalt kuue kalendrikuu möödumisel tema viimasest majandusaastast maksuhaldurile sõltumatu vandeaudiitori põhjendatud kindlustunnet väljendava aruande gaasi-intensiivsuse kohta ning see oli alla 13%, kuid ettevõtja tõendab, et järgneval 12 kalendrikuul nõutav tase saavutatakse. Sellisel juhul ei ole energia aktsiisivabastuse loa kehtetuks tunnistamine põhjendatud.

Eelnõu § 1 punkt 24 – **paragrahvi 69⁵ lõiget 6** täiendatakse sätestamaks, et maksuhaldur kontrollib ka soodusaktsiisimääraga maksustatud maagaasi eesmärgipärast kasutamist. Näiteks, et gaasi-intensiivne ettevõtja ei edastataks soodusaktsiisimääraga maksustatud maagaasi teistele isikutele.

Eelnõu § 1 punkt 25 – **paragrahvi 69⁶ lõike 1 punkti 1** täiendatakse sätestades, et energia aktsiisivabastuse luba omav ettevõtja peab pidama eraldi arvestust ka soodusaktsiisimääraga maksustatult soetatud ja kasutatud maagaasi koguse kohta.

Eelnõu § 1 punkt 26 – **paragrahvi 69⁶ lõike 1 punkti 4** täiendatakse sätestades, et energia aktsiisivabastuse luba omav ettevõtja tohib soodusaktsiisimääraga maksustatult soetatud maagaasi kasutada ainuisikuliselt ja üksnes aktsiisivabastuse loa saamiseks esitatud taotluses märgitud otstarbel.

Eelnõu § 1 punkt 27 – **paragrahvi 69⁶ lõike 1 punkti 7** täiendatakse sätestades, et energia aktsiisivabastuse luba omav ettevõtja on kohustatud esitama soodusaktsiisimääraga tarbitava maagaasi soetamisel võrguettevõtjale energia aktsiisivabastuse loa numbri.

Eelnõu § 1 punkt 28 – **paragrahvi 69⁶ lõike 1 punkti 9** täiendatakse kohustades gaasi-intensiivset ettevõtjat esitama võrguettevõtjale andmed soodusaktsiisimääraga maksustatava maagaasi koguse kohta. Esitav info on võrguettevõtjale vajalik aktsiisimaksukohustuse arvutamiseks ja täitmiseks.

Eelnõu § 1 punkt 29 – **paragrahvi 69⁶ täiendatakse lõiketega 1³**. Lisatava **lõike 1³ punkti 1** kohaselt on gaasi-intensiivse ettevõtja kohustuseks hiljemalt kuue kalendrikuu möödumisel viimasest majandusaastast, millal tarbiti soodusaktsiisimääraga maagaasi, esitada maksuhaldurile sõltumatu vandeaudiitori põhjendatud kindlustunnet väljendav aruanne. Selleks esitab vandeaudiitor järelduse nii gaasi-intensiivsuse arvutamiseks kasutatavate alusandmete kohta, ettevõtja arvutatud gaasi-intensiivsuse kohta kui ka ettevõtja mittevastavuses raskustes ettevõtja definitsioonile. Teabe esitamine on vajalik, sest annab maksuhaldurile tagantjärgi info, kas 13% gaasi-intensiivsus tegelikkuses saavutati või mitte. Juhul kui miinimumtase jääb saavutamata, tuleb vastavalt §-s 24 sätestatule soodusaktsiisimääraga tarbitud maagaasilt maksta täismääraga aktsiisi.

Lisatava **punkti 2** kohaselt peab energia aktsiisivabastuse luba omav gaasi-intensiivne ettevõtja viivitamata teavitama maksuhaldurit, kui tema energiajuhtimissüsteem ei vasta enam ISO standardile või tema põhitegevusalaks või kõrvaltegevusalaks saab EMTAKi kohaselt elektrienergia, gaasi, auru või konditsioneeritud õhuga varustamine.

Lisatava **punkti 3** kohaselt on gaasi-intensiivne ettevõtja kohustatud viivitamata teavitama võrguettevõtjat, kui tema energia aktsiisivabastuse luba on peatatud või kehtetuks tunnistatud.

Lisatavas **punktis 4** sätestatakse gaasi-intensiivse ettevõtja kohustused seonduvalt riigiabiga. Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium kogub gaasi-intensiivselt ettevõtjalt andmed üks kord aastas tarbimisele järgneva aasta 1. veebruariks. Riigiabi summa arvutab ettevõtja ise, korrutades gaasiaktsiisi tavamäära ja soodusaktsiisimäära vahe, mis 2019. aastal on 52,01 eurot (63,31 – 11,30) 1000 m³ maagaasi kohta tarbitud tuhandete kuupmeetritega leppetingimustel. Näiteks 52,01x1050,376 tuhat m³ = 54 630,06 €.

Lisatavas **punktis 5** sätestatakse gaasi-intensiivse ettevõtja kohustuseks anda Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumile asjassepuutuvaid andmeid tulenevalt talle riigiabi andmisega kaasnevatest kohustustest. Riigiabi andmisega kaasnevate kohustuste all mõeldakse eelkõige konkurentsiseaduse § 49² lõike 3 kohast kohustust riigiabi andjal esitada riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrile andmed kogu antava riigiabi ja vähese tähtsusega abi kohta.

Eelnõu §-ga 2 jäetakse 1. jaanuarist 2019 jõustuvast alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse ning tubakaseaduse muutmise seadusest välja § 1 punktid 16, 21 ja 24. Nimetatud kolme sätet muudetakse käesoleva eelnõuga, tegemist on tehniliste muudatustega.

4. Eelnõu terminoloogia

Eelnõu toob Eesti õigusruumi kaks uut terminit – gaasi-intensiivsus ja gaasi-intensiivne ettevõtja. Gaasi-intensiivsus näitab 12 kalendrikuu pikkusel perioodil, see tähendab loa taotlemisele vahetult eelnenud majandusaastal või prognoositult järgneval 12 kalendrikuul, ettevõtja tarbitud või prognoositult tarbitava maagaasi kogumaksumuse osakaalu protsentides ettevõtja loodud või loodavast lisandväärtusest. Gaasi-intensiivsus on kõige olulisemaks aluseks soodusaktsiisimääraga maksustatud maagaasi tarbimiseks. Seega on oluline, et uus termin oleks üheselt mõistetavalt sisustatud, minimeerimaks vaidluste tekkimist soodustuse saaja ja energia aktsiisivabastuse loa väljastaja, kelleks on maksuhaldur, vahel.

5. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Maagaasi soodusaktsiisimäär ei ole otseselt seotud EL õiguse ülevõtmisega, kuid EL õiguses sätestatakse liikmesriikidele teatav raamistik, mida maagaasi soodumäära rakendamisel tuleb järgida. Energimaksustamise direktiivi artikli 17 lõike 1 punkt a kohaselt võib maksuvähendust kohaldada samas direktiivis sätestatud tingimustele vastavatele energiamahukatele ettevõtjatele. Tegemist on EL-i poolt pakutava globaalse konkurentsivõime tagamise meetmega, mida mitmed liikmesriigid ka kasutavad.

Energimaksustamise direktiivi artikli 17 lõike 1 punkti a kohaselt on energiamahukas ettevõtte selline majandusüksus artikli 11 tähenduses, kus energiatoodete ja elektrienergia ost moodustab vähemalt 3% toodangu väärtusest või maksmisele kuuluv liikmesriigi energiamaks moodustab vähemalt 0,5% lisandväärtusest. Sama säte täpsustab, et liikmesriigid võivad eeltoodud määratluse piires kohaldada piiravamaid põhimõtteid, sealhulgas müügiväärtust,

tootmisprotsessi ja valdkonna määratlusi. Eelnõuga rakendataksegi piiravamat määratlust, kui energiamaksustamise direktiiv maksimaalselt võimaldaks.

Energiatoodete kombineeritud nomenklatuuri kaubakoodide uuendamine 2002. a KNilt 2018. a KNile on seotud ELi õiguse ülevõtmisega. Muudatus põhineb komisjoni rakendusotsusel (EL) 2018/552.

6. Seaduse mõjud

6.1. Kavandatav muudatus: gaasi-intensiivsetele ettevõtjatele soodusaktsiisimääraga maksustatud maagaasi tarbimise võimaldamine.

Kaasnev mõju: mõju majandusele

Sihtrühm: muudatus avaldab mõju kõigile ettevõtjatele, kes vastavad eelnõus sätestatud tingimustele. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi arvutuste kohaselt on sihtrühm, keda regulatsioon puudutab, 21 ettevõtjat. Praktikas kindlasti esimestel aastatel sedavõrd suurt hulka energia aktsiisivabastuse loa taotlejaid ei tule, sest ettevõtte energiajuhtimissüsteem peab olema efektiivne ja energiat säästev vastates standardile ISO 50001, mille taotlemisega on ettevõtjad alles alustanud.

Samuti mõjutab soodusaktsiisimäärade rakendamine neid võrguettevõtjaid, kes hakkavad soodusaktsiisimääraga maksustatavat maagaasi gaasi-intensiivsetele ettevõtjatele edastama.

Tabel 1: ettevõtjate sihtrühm, kes võiksid potentsiaalselt täita eelnõus sätestatud tingimused soodusaktsiisimäärade saamiseks

Ettevõtete loetelu	Tarbimine m ³ 2017 aastal	Gaasikulu osakaal lisandväärtusest %	EMTAK
NORDKALK AS	6 903 891,00	45	8
O-I PRODUCTION ESTONIA AS	12 132 705,00	42	23
GRÜNE FEE EESTI AS	6 392 717,00	39,7	1
REPO VABRIKUD AS	5 620 659,00	34,4	16
WIENERBERGER AS	2 751 476,00	31	23
SALUTAGUSE PÄRMITEHAS AS	4 770 594,00	26,2	10
ELME AS	3 500 595,00	23,9	46
HORIZON TSELLULOOSI JA PABERI AS	5 000 000,00	20,2	17
ESTONIAN CELL AS	10 342 120,00	17,5	17
TREF NORD AS	1 484 699,00	14,7	42
SCANOLA BALTIC AS	1 898 984,00	14,4	10
VOPAK E.O.S. AS	11 021 138,00	10,2	52
TTP AS	1 603 484,00	10	41
LEIBUR AS	1 716 860,00	6,8	10
ALEXELA SILLAMÄE AS	4 121 317,00	6,7	52
HKSCAN ESTONIA AS	6 479 622,00	5,6	10
THERMORY AS	1 526 330,00	5,5	16
TALLINNA TEEDE AS	1 484 676,00	4	42

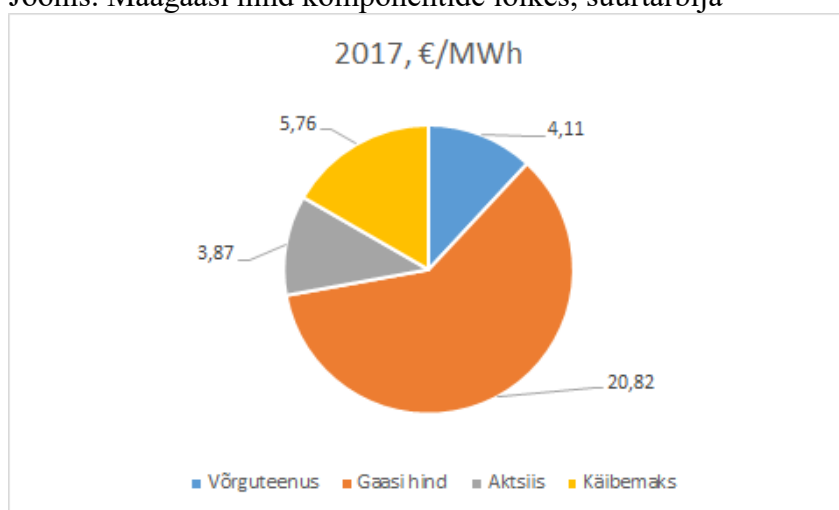
LEMMINKÄINEN EESTI AS	1 697 973,00	3,6	42
SAKU ÕLLETEHASE AS	1 833 148,00	3,3	11
A. LE COQ AS	1 963 665,00	1,9	11

Mõju ulatus: mõju ulatus gaasi-intensiivsele ettevõtjale sõltub tema poolt tarbitava maagaasi kogusest. Mida suurem on tarbimismaht, seda suurem on rahaline hüve summaarselt.

Soodusaktsiisimäärade rakendamine toob maagaasi võrguettevõtjale kaasa soodusaktsiisimääraga maksustatud maagaasi koguste üle arvestuse pidamise ja aktsiisi deklareerimise kohustuse. Võimalik, et mõned võrguettevõtjad loovad selleks ka infotehnoloogilised lahendused.

Maagaasi lõpphind koosneb Eestis gaasi sisseostuhinnast, võrguteenuse hinnast, aktsiisist ja käibemaksust (vt joonis).

Joonis. Maagaasi hind komponentide lõikes, suurtarbija

Maagaasi võrguteenuse hind on otseses sõltuvuses gaasi tarbimismahust – madalam tarbimine suurendab proportsionaalselt ka võrguteenuse hinda. Maagaasi sisseostuhind sõltub raske kütteõli ja teiste energiakandjate maailmaturu hindadest.

Eesti tingimustes tegutsevatest töötleva tööstuse ettevõtjatest on maagaasi hinnast konkurentsipositsiooni enam kaotavad paberitööstuses tegutsevad ettevõtted. Seejuures on Eestis tänu sobiliku tooraine olemasolule paberitööstuse edasiseks arendamiseks väga head eeldused. Selliste tööstuste energiamahukus on kõrge, mis muudab toodangu hinna äärmiselt sõltuvaks gaasi hinnast. Paberitööstus kasutab Eestis 23 mln m³ maagaasi aastas. 2017. a aktsiisimäär järgi laekub sellelt tarbimiselt aktsiisitulu 0,931 mln €. 2020. a määr järgi aga 1,82 mln €. Paberitööstus on energiantensiivse ja kõige suurema regionaalse konkurentsiga sektorina äärmiselt mõjutatav erineva toorme hinna tõusust.

Kulu maagaasile lisandväärtusest on paberitööstuses teiste tööstuste lõikes esikohal (13,6% 2016. a andmete alusel). Mineraalidest toodete tööstuses oli vastav näitaja 2016. a 3,6%, seejuures on nimetatud sektor energiamaksustamise direktiivi alusel nagunii maagaasi aktsiisist vabastatud. Ülevaade maagaasi kuludest sektorite lõikes on toodud tabelis 2.

Tabel 2. Maagaasi osakaal lisandväärtusest sektorite lõikes, 2014–2016

Sektor	2014	2015	2016
--------	------	------	------

Paberi ja pabertoodete tootmine, trükindus ja salvestiste paljundus	19,8	16,7	13,6
Elektrienergia-, auru- ja kuumaveevarustus	13,7	11,6	7,6
Muude mittemetalsetest mineraalidest toodete tootmine	6,3	5,0	3,6
Metallitootmine	4,3	2,5	2,2
Toiduainete tootmine, joogitootmine	2,6	2,5	2,0
Haridus	3,7	2,5	2,0
Laondus, posti- ja kulleriteenistus	2,7	1,6	1,4
Põllumajandus	1,2	1,0	1,3
Muud teenindavad tegevused	2,3	1,9	1,3
Muu tootmine	2,0	1,7	1,2
Kinnisvaraalane tegevus	1,1	1,5	1,1
keemia- ja farmaatsiatoodete tootmine	1,5	1,3	1,1
Tegevusalad kokku	1,8	1,4	1,1
Koksi ja puhastatud naftatoodete tootmine	1,5	1,1	0,9
Puidutöötlemine	1,2	0,7	0,9
Jäätmetöötlus	0,7	0,2	0,6
Kummi- ja plasttoodete tootmine	0,6	0,4	0,5
Majutus ja toitlustus	0,6	0,5	0,5
Maismaaveondus	0,3	0,3	0,4
Tekstiili- ja rõivatootmine, nahktoodete tootmine	0,6	0,5	0,4
Ehitus	0,3	0,3	0,3
Mööblitootmine	0,5	0,4	0,2
arvutite, elektriseadmete ja transpordivahendite tootmine	0,3	0,3	0,2
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	0,5	0,3	0,2
Metalltoodete tootmine	0,6	0,5	0,2
Kunst, meelelahutus ja vaba aeg	0,6	0,4	0,2
Veevarustus ja kanalisatsioon	0,7	1,0	0,2
Hulgi- ja jaekaubandus	0,1	0,1	0,1
Haldus- ja abitegevused	0,2	0,1	0,1

Energiamaksumise direktiivi kujundamise ajal sai mineraloogiatööstus aktsiisivabastuse just kõrge energiamahukuse tõttu. Direktiivi väljatöötamisel peeti põhjendatuks jätta selline sektor aktsiisiga maksustamise alt välja, mistõttu on põhjendatud jätta liikmesriigil aktsiisiga maksustamata ka sellest sektorist kõrgema energiamahukusega ettevõtjad. Kuivõrd gaasi lõpphinna kallinemine muudab sellise energiamahukusega ettevõtjad eriti haavatavaks teiste asukohariikide soodustustest tingitud konkurentsiolekorraks, on mõistlik eriti kõrge energiamahukusega ettevõtjatele rakendada gaasi aktsiisile lubatud miinimummäär. Kaugküttesektor ei ole aga oma tegevuses mõjutatud teiste riikide aktsiisipoliitikast, mistõttu ei peaks aktsiisivabastus kaugküttesektorile laienema.

Mõju olulisus: mõju majandusele tervikuna ei ole oluline. Eelnõu parandab kõrge energiamahukusega maagaasi kasutavate ettevõtjate konkurentsivõimet ja aitab säilitada sellistes sektorites hõivatud töökohti. Näiteks kõrge energiamahukusega paberitööstus annab tööd ligi 1000 inimesele. Samuti muudaks madal gaasiaktsiisi määr Eestit atraktiivsemaks täiendavatele investeeringutele.

Ebasoovitatavate mõjude risk on väike, kuna regulatsiooni rakendades kasutatakse maksimaalselt juba toimivat energia aktsiisivabastuse loa süsteemi soodusmääruga maagaasi tarbimise võimaldamiseks. Vähesel määral suureneb Maksu- ja Tolliameti töökoormus, sõltudes energia aktsiisivabastuse loa taotlejate arvust, mis esimestel aastatel on prognoositavalt 5–10 taotlejat aastas. Arvestades eelnõu kiireloomulisust ei olnud otstarbekas riigil tellida eraldi uuringut ning kulutada lisaressurssi suures osas maagaasi aktsiisi soodustusega paratamatult kaasnevate kontrollimeetmete mõjude uurimiseks. Maagaasiaktsiisi soodustuse nagu ka kõikide muude aktsiisimaksusoodustuse sihtotstarbelise kasutamise kontroll ja selleks kujundatud regulatsioonid komplekselt on olulised vältimaks võimalikke väärkasutusi, samuti riigiabi reeglitest tulenevate kohustuste täitmiseks. Neid ei ole võimalik vältida.

Eelnõul puuduvad muud HÕNTE §-s 46 kirjeldatud mõjud.

Mõju sihtgrupi halduskoormusele: regulatsiooni jõustumisel suureneb vähesel määral energia aktsiisivabastuse luba taotlevate ettevõtjate halduskoormus. Esmalt loa saamiseks vajalike kriteeriumide täitmiseks, edaspidi peamiselt seonduvalt eraldi mõõtmise ja arvestuse pidamise kohustusega soodusmääruga tarbitud maagaasi üle. Gaasivõrguettevõtjad aktsiisimaksajatena peavad ka praegu pidama arvestust aktsiisist vabastatud tarbijatele edastatud gaasi osas. Lisanduv kohustus gaasi-intensiivsete ettevõtjate puhul ei nõua võrguettevõtjalt eeldavalt suuri ümberkorraldusi, samuti ei pruugi muudatus puudutada sugugi mitte kõiki võrguettevõtjaid tulenevalt gaasi-intensiivsete ettevõtjate geograafilisest paiknemisest. Arvestades seletuskirjas toodud hinnangut prognoositud taotlejate arvu kohta, mis esimestel aastatel võiks olla ligi 5–10 taotlejat aastas, võib muudatus esimestel aastatel mõjutada jaotusvõrguettevõtjate üldarvust (kokku on Eestis 25 jaotusvõrgu ettevõtjat) tõenäoliselt vaid üht jaotusvõrguettevõtjat – AS Gaasivõrgud.

Maagaasi soodusaktsiisimäära rakendamine toob asjassepuutuvatele võrguettevõtjale kaasa liitumispunkti kaudu gaasi-intensiivsetele ettevõtjale edastatud maagaasi koguse osas eraldi arvestuse pidamise vajaduse, sest see kogus gaasi tuleb aktsiisideklaratsioonil eraldi kajastada. Kui ettevõtja arvepidamine on elektrooniline, siis kaasnevalt eeldab see vastava infotehnoloogilise muudatuse rakendamist.

6.2. Kavandatav muudatus: biometaani ja veeldatud biometaani aktsiisivabastuse alusena päritolutunnistuse sätestamine

Kaasnev mõju: mõju majandusele

Sihtrühm: aktsiisivabastust kasutavad tarbijad ja maagaasi võrguettevõtjad

Mõju ulatus: laiem mõju majandusele on marginaalne. Biometaani tootmis- ning tarbimismaht on veel väga väike võrreldes maagaasi tarbimisega.

Aastaks 2020 toodetakse Eestis prognooside kohaselt kuni 15 mln m³ biometaani. Enamus sellest suunatakse tarbimisse transpordisektoris. Samal ajal on arenemas ka veeldatud maagaasi kasutamine transpordis. OÜ Alexela Group on teatanud plaanist rajada Jürisse Eesti esimene veeldatud maagaasi (LNG) tankla. Ka Eesti Gaas AS plaanib oma esimese LNG tankla rajamist. Lisaks varustab Eesti Gaas AS juba täna LNG-ga AS Tallink Grupp laeva. Seega on turul LNG nõudlus olemas ning vähehaaval kasvamas. Seni ajani on LNG-d transporditud sõiduaudodega Venemaalt või Poolast. Üha kasvava nõudluse tõttu ei ole välistatud, et tulevikus toodetakse LNG-d Eestis kohapeal. Eesti päritolu biometaanist toodetud LNG võib olla

transpordiettevõtjatele keskkonna- ja jätkusuutlikkuse küsimus, mistõttu on biometaanist toodetud LNG vastu huvi realselt olemas. Olukorras, kui riik on võtnud suuna taastuvast allikast toodetud gaasi aktsiisivabastuse suunas, peab selline käsitlus kaasnema ka biometaanist toodetud veeldatud gaasile.

Biometaanist LNG tootmiseks on sisuliselt kaks viisi: tootmine biometaani tootmisüksuse juures või tootmine gaasisüsteemi sisenenud biometaanist. Esimese puhul toodetakse LNG puhtast biometaanist, teisel juhul on LNG toodetud biometaani ja maagaasi segust. Mõlemal juhul saab aktsiisivabastuse aluseks olla päritolutunnistus ehk GO. Seejuures tuleb toonitada, et aktsiisivabastus kaasneb ainult sellele LNG osale, mille päritolu on tõendatud biometaani GO-dega. Aktsiisi tasub LNG puhul selle lõpptarbija. Aktsiisivabastuse aluseks on selle tarbija tarbimispunktis kustutatud biometaani GO-d. Tarbimispunkt peab olema registreeritud Elering AS registris. GO-dega saab kaubelda igaüks. Oluline on, et kaupleja on registreeritud päritolutunnistuste registris.

Mõju olulisus: mõju on piiratud ja puudutab vaid sihtrühma.

Ebasoovitavate mõjude risk: puudub.

Mõju sihtgrupi halduskoormusele: biometaani, surubiometaani või veeldatud biometaani tarbija peab kustutama tootjalt või kolmandalt isikult saadud biometaani päritolutunnistuse Elering AS päritolutunnistuse registris. Sellega tõendab tarbija, et tarbis oma mõõtepunktis biometaani ning on seega õigustatud saama ka tarbitud koguse pealt aktsiisivabastust. Kuivõrd aktsiisi laekumise eest on vastutav antud juhul võrguettevõtja, mõjutab muudatus ka võrguettevõtjat. Eelnõu kohaselt hakkab võrguettevõtja koguma mõõtepunktide raames andmeid seal kustutatud päritolutunnistuste kohta ning kasutama seda infot arvete väljastamisel. Tehnilised lahendused on selleks juba täna olemas (eelkõige päritoluregister ja andmevahetusplattorm, mis on Elering AS poolt välja töötatud ning ka Gaasivõrgud AS kasutuses).

Päritolutunnistuse registrit haldab maagaasiseaduse § 10³ lõike 6 alusel Elering AS (biometaan.elering.ee). Registris on arvel kõik Eestis väljastatud päritolutunnistused. Biometaan loetakse tarbituks, kui päritolutunnistus on registris kustutatud. Iga arvestuskuu lõpus väljastab Elering AS võrguettevõtjale raporti selle võrguettevõtja mõõtepunktis kustutatud päritolutunnistuste kohta. Võrguettevõtja koondab mõõtepunktis kogutud maagaasi mõõteandmed ja Elering AS raportist saadud biometaani tarbimise andmed ning väljastab tulemusel baseeruva arve. Päritolutunnistuste raportis on kirjas tarbitud biometaani kogus energiaühikutes ja mahuühikutes. Teisenduse aluseks on tootja juures teostatud mõõtmistulemused. Arvel esitab võrguettevõtja aktsiisi ainult tarbitud maagaasi eest. Ehk kui ühes mõõtmispunktis tarbiti kokku 1000 kuupmeetrit gaasi, millest 100 kuupmeetrit oli päritolutunnistustega tagatud biometaan, peab tarbija tasuma aktsiisi vaid tarbitud maagaasi ulatuses ehk 900 kuupmeetri tarbitud maagaasi eest.

7. Seaduse rakendamise seotud riigi tegevused, eeldatavad kulud ja tulud

Maagaasi aktsiisiseaduse regulatsiooni jõustudes jääb riigieelarvesse laekumata alates 2019. aastast ligikaudu 1,2 mln eurot aastas. Usaldusväärse meetodika puudumise tõttu ei ole hinnatud gaasi-intensiivsete ettevõtjate konkurentsivõime paranemisega eeldatavalt kaasnevat riigi maksutulu suurenemist tulevikus. Aktsiisitulude andmed on arvatud tekkepõhiselt.

8. Rakendusaktid

Seadusmuudatuse jõustumisega kaasneb vajadus järgmiste rakendusaktide kehtestamiseks või muutmiseks:

Muutmist vajab rahandusministri 19. veebruari 2003. a määrus nr 35 „Aktsiisideklaratsiooni vormid ja nende täitmise kord“ seonduvalt maagaasi soodusaktsiisimäära rakendamisega.

Muutmist vajab rahandusministri 22. detsembri 2008. a määrus nr 58 „Energia aktsiisivabastuse loa vorm ja selle täitmise kord“ seonduvalt energia aktsiisivabastuse loa kohaldamisega gaasi-intensiivsele ettevõtjale.

Energiatoodete kaubakoodide uuendamine 2018. aasta seisule on tehniline muudatus, mis toob lisaks eelnevalt nimetatud määrusele vajaduse uuendada kaubakoodid ka rahandusministri 4. veebruari 2010. a määruses nr 8 „Aktsiisikauba liikumise ja laoseisu aruande vormid ja nende täitmise kord“. Kuivõrd muudatus on väga tehnilise iseloomuga (kaubakoodide numbrite asendamine), siis rakendusakti kavandit käesoleva seletuskirja lisas ei esitata.

9. Seaduse jõustumine

Seaduse üldine jõustumiskuupäev on 2019. aasta 1. jaanuar. Kavandatud maagaasi aktsiisisoodustuse rakendamise kuupäev lähtub riigi eelarvelistest võimalustest.

10. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse I kooskõlastamisringil ministeeriumidele ning arvamuse avaldamiseks Eesti Kaubandus- ja Tööstuskojale, Eesti Töandjate Keskliidule, Eesti Gaasiliidule, Eesti Gaasile, Maksu- ja Tolliametile, Audiitorkogule, AS-le Elering ning Eesti Biogaasi Assotsiatsioonile.

2018. aasta 28. mail tutvustas Rahandusministeerium koos Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga maagaasi aktsiisisoodustuse kontseptsiooni eelnevalt nimetatud ettevõtlusorganisatsioonidele ja nende liikmetele, toimus arutelu.

**Rahandusministri 19. veebruari 2003. a määruse nr 35
„Aktsiisideklaratsiooni vormid ja nende täitmise kord“ muutmine**

Määrus kehtestatakse alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse § 25 lõike 9 alusel.

§ 1. Määruse muutmine

Rahandusministri 19. veebruari 2003. a määruses nr 35 „Aktsiisideklaratsiooni vormid ja nende täitmise kord“ tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 6 täiendatakse lõikega 2² järgmises sõnastuses:

„(2²) Tabeli B 2 täidab gaasi-intensiivne ettevõtja, märkides andmed soodusaktsiisimääraga tarbitud elektrienergialt juurdemakstava aktsiisisumma kohta järgmiselt:

1) veergu A märgitakse veerus B märgitud perioodil soodusaktsiisimääraga tarbitud maagaasi kogus tuhandetes kuupmeetrites;

2) veergu B märgitakse märgitakse algus ja lõpukuupäev, mille vältel soodusaktsiisimääraga maksustatud maagaasi tarbiti;

3) veergu C märgitakse veerus B märgitud perioodil kehtinud ATKEAS § 66 lõigetes 9² ja 10 sätestatud maagaasi aktsiisimäärade vahe eurodes tuhande kuupmeetri kohta;

4) veergu D märgitakse soodusaktsiisimääraga tarbitud maagaasilt juurdemaksmisele kuuluv aktsiisisumma, mis leitakse soodusaktsiisimääraga tarbitud maagaasi tuhandetes kuupmeetrites väljendatud koguse korrutamisel tarbimise ajal kehtinud ATKEAS § 66 lõikes 9² sätestatud maagaasi soodusaktsiisimäära ja tarbimise ajal kehtinud ATKEAS § 66 lõikes 10 sätestatud maagaasi aktsiisimäära vahega.“;

2) paragrahvi 6 lõiget 6 täiendatakse punktiga 5¹ järgmises sõnastuses:

„5¹) reale 1.5 märgitakse aktsiisivabastuse luba omavale gaasi-intensiivsele ettevõtjale soodusaktsiisimääraga maksustatult edastatud maagaasi kogus;“;

3) paragrahvi 6 lõiget 8 täiendatakse punktiga 2¹ järgmises sõnastuses:

„2¹) reale 2.1 märgitakse aktsiisivabastuse luba omava gaasi-intensiivse ettevõtja ise soodusaktsiisimääraga tarbitud maagaasi kogus, millelt tekkis maksukohustus;“;

4) määruse lisa 3 kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud).

§ 2. Jõustumine

Määrus jõustub 1. jaanuar 2019. a.

Toomas Tõniste
Minister

Veiko Tali
Kantsler

Lisa 3 Energiatoote aktsiisideklaratsioon

Rahandusministri 19. veebruari 2003. a määruse nr 35
„Aktsiisideklaratsiooni vormid ja nende täitmise kord”
lisa 3 (muudetud sõnastuses)
NB! Esitatud ainult muudatused.

TABEL B 2. Gaasi-intensiivne ettevõtja

Soodusaktsiisimääraga tarbitud maagaasi kogus 1000 m ³	Maksustamise periood	§ 66 lõigetes 9 ² ja 10 sätestatud aktsiisimäärade vahe	Aktsiis
A	B	C	D
Arvutuskäigu selgitus:			
KINNITAN ESITATUD ANDMETE ÕIGSUST			
Nimi	Ametinimetus	Allkiri	Kuupäev

TABEL D 1. Maagaasi võrguettevõtja

Rida	Maagaas	Aktsiisimäär	Kogus (1000 m ³)	Aktsiis
A	B	C	D	E
AKTSIISIGA MAKSUSTATUD KOGUSED				
1.	Maksustatult edastatud kogus kokku			
1.1	Maksustatult kütteinena tarbijale edastatud kogus			
1.2	Maksustatult soojuse ja elektrienergia tootjale edastatud kogus			
1.3	Maksustatult muul otstarbel kui mootorikütuse või kütteinena kasutajale edastatud kogus			
1.4	Maksustatult edastatud kogus mineraloogilisi protsesse teostavale isikule			
1.5	Soodusaktsiisimääraga maksustatult edastatud kogus			
2.	Maksustatult kütteinena ise tarbitud kogus			

3.	Aktsiis kokku			
AKTSIISIGA MAKSUSTAMATA KOGUSED				
4.	Aktsiisiga maksustamata edastatud kogus kokku			
4.1	Aktsiisiga maksustamata teisele võrguettevõtjale edastatud kogus			
4.2	AV loa omanikule aktsiisiga maksustamata edastatud kogus: soojuse ja elektrienergia koostootjale			
4.3	AV loa omanikule aktsiisiga maksustamata edastatud kogus: elektrienergia tootmiseks elektritootjale ning soojuse ja elektrienergia tootjale, kes ei ole koostootja			
4.4	AV loa omanikule aktsiisiga maksustamata edastatud kogus: muul otstarbel kui mootorikütuse või kütteinena tarbimine			
4.5	AV loa omanikule aktsiisiga maksustamata edastatud kogus: mineraloogilised protsessid			
5.	Aktsiisiga maksustamata ise tarbitud kogus kokku			
KINNITAN ESITATUD ANDMETE ÕIGSUST				
Nimi	Ametinimetus	Allkiri	Kuupäev	

TABEL D 3. Võrguväliselt soetatud maagaasi tarbija

Rida	Maagaas	Aktsiisimäär	Kogus (1000 m³)	Aktsiis
A	B	C	D	E
ÜLDKOGUS				
1.	Võrguväliselt soetatud kogus			
AKTSIISIGA MAKSUSTATULT TARBITUD				
2.	Soojuse tootmiseks tarbitud kogus			
2.1	AV luba omava gaasi-intensiivse ettevõtjana ise soodusaktsiimääraga maksustatult tarbitud kogus			
AKTSIISIGA MAKSUSTAMATA TARBITUD				
3.	Aktsiisiga maksustamata tarbitud kogus			
KINNITAN ESITATUD ANDMETE ÕIGSUST				
Nimi	Ametinimetus	Allkiri	Kuupäev	

MÄÄRUS

Rahandusministri 22. detsembri 2008. a määruse nr 58 „Energia aktsiisivabastuse loa vorm ja selle täitmise kord“ muutmise

Määrus kehtestatakse alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse § 69⁴ lõike 4 alusel.

§ 1. Määruse muutmise

Rahandusministri 22. detsembri 2008. a määruses nr 58 „Energia aktsiisivabastuse loa vorm ja selle täitmise kord“ tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 lõige 3 sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Loa reale „Kehtib alates“ märgitakse kuupäev (päev, kuu, aasta), millest alates võib selle loa alusel aktsiisivaba kütust, soodusaktsiisimääraga maksustatavat maagaasi ning elektrienergiat või soodusaktsiisimääraga maksustatavat elektrienergiat soetada või kasutada.“;

2) paragrahvi 2 täiendatakse lõikega 14¹ järgmises sõnastuses:

„(14¹) Loa tabelise 3 „Maagaas“ reale 5 veergu „Tegevuskoht“ märgitakse tegevuskoha aadress või aadressid, kus gaasi-intensiivne ettevõtja kasutab soodusaktsiisimääraga maksustatavat maagaasi.“;

3) määruse lisa kehtestatakse uues sõnastuses (lisatud).

§ 2. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. jaanuar 2019. a.

Toomas Tõniste
Minister

Veiko Tali
Kantsler

Lisa Energia aktsiisivabastuse loa vorm

Rahandusministri 22. detsembri 2008. a määruse nr 58
„Energia aktsiisivabastuse loa vorm ja selle täitmise
kord“ lisa (muudetud sõnastuses)

ENERGIA AKTSIISIVABASTUSE LUBA NR

1. Kehtib alates: _____
2. Loa saaja nimi ja äriregistrikood: _____
3. Ladustamise ja töötlemise koht: _____
4. Kütuse saaja kontaktandmed: _____
5. MTA: _____

Tabel 1. Laevavarustaja

Kütus	KN

Tabel 2A. Kütusekäitleja

Kütus	KN	Kogus

Tabel 2B. Kütusekäitleja

Kuupäev	Kütus	KN	Kogus	ALP, RK või tolli-deklaratsiooni nr

Tabel 3. Maagaas

Rida	Kasutusala	Tegevuskoht
1.	Muul otstarbel kui kütteinena	
2.	Mineraloogilised protsessid	
3.	Elektrienergia tootmiseks	
4.	Maagaasivõrgu töös hoidmiseks	
5.	Gaasi-intensiivne ettevõtja	

Tabel 4. Elektrienergia

Rida	Kasutusala	Tegevuskoht
1.	Mineraloogilised protsessid	
2.	Elektrienergia tootmine ja tootmise suutlikkuse säilitamine	
3.	Keemiline reduktioon, elektrolüütilised ja metallurgilised protsessid	
4.	Energiamahukas ettevõtja	
5.	Elektrointiivne ettevõtja	

6. Kutselise kalapüügiloa number ja kehtivus: _____

7. Võõrandatud kütus (4S2 ja 4S4): _____

8. Kehtivuse aeg: _____

Tabel 4.1 Kütuse kasutamine tootmisprotsessis

Tootmiskoht	Kütus	KN

Tabel 5A (kalur): kütuse kogus kalendriaastaks (4S1)

Kalalaev	Kütus	KN	Kala kogused	Kütuse kogus (l)

Tabel 5B (kalur): kütuse kogus kalendriaastaks (4S2)

Kalalaev	Võimsus	Kütus	KN	Kütuse kogus (l)

Tabel 5C (kalur): kütuse kogus kalendriaastaks (4S4)

Kalalaev	Võimsus	Kütus	KN	Kütuse kogus (l)
Kinnitan sõltumatust ning vastavust komisjoni määruses (EÜ) nr 1595/2004 väike- ja keskmise suurusega ettevõtjate kohta sätestatud nõuetele				

Tabel 5D (kalur): soetatud kütuse kogused

Kuupäev	Kütus	KN	Kütuse kogus (l)	ALP või kütuse AVLi või kutselise kaluri AVLi või tollideklaratsiooni nr

9. Maksuhalduri pädeva ametniku nimi ja allkiri: _____

Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi
seaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskiri
Lisa 2

Kooskõlastustabel

Mär- kuse esitaja	Märkus, ettepanek	Märkusega arvestamine, sh mittearvestamise või osalise arvestamise põhjus